

Høringsnotat

Forslag til endringer i forskrift om dagpenger under arbeidsløshet

Oppfølging av NOU 2021: 8 Trygd over landegrensene —
Gjennomføring og synliggjøring av Norges
trygdekoordineringsforpliktelser

Innhold

1. Innledning	2
2. Tydeliggjøring av at reglene kun utfyller og supplerer trygdeforordningen	2
2.1 Personkrets og forholdet til folketrygdlovens kapittel 4 - §13-1 og § 13-2.....	2
2.2 Hvem som skal ha dagpenger fra Norge - § 13-3	3
2.3 Beregning.....	4
2.4 Tremånederseksport § 13-9.....	4
3. Unntak fra oppholdskrav	5
3.1 Gjeldende rett.....	5
3.2 Forslag om å flytte unntakene til forskriftens kapittel 1 og 7	6
3.3 Justering av unntaket for delvis ledige som bodde i et annet EØS-land under sitt siste arbeidsforhold i Norge	7
3.4 Forslag om å forskriftsfeste gjeldende praksis om unntak knyttet til helgeopphold	10
4. Sammenlegging av perioder fra andre EØS-land	10
4.1 Gjeldende rett.....	10
4.2 Vurdering av en omlegging til indeksering som følge av ulikt lønnsnivå for vurderingen av om minsteinntektskravet for rett til dagpenger er oppfylt.....	12
4.3 Særregler knyttet til nordisk trygdekonvensjon og EFTA-avtalen med Sveits	13
5. Økonomiske og administrative konsekvenser	14
6. Utkast til endringer i forskrift 16. september 1998 nr. 890 om dagpenger under arbeidsløshet.....	15

1. Innledning

Regjeringen satt 23. juni 2020 ned et lovutvalg som skulle gjøre en samlet gjennomgang av trygdelovgivningen sett opp mot folkerettslige forpliktelser med hensyn til trygdekoordinering. Trygdekoordineringsutvalget avga sin utredning 15. juni 2021.

Utvalget foreslår flere lovendringer i NOU 2021: 8 Trygd over landegrensene. Disse følges opp i et eget løp. I dette høringsnotatet følger departementet opp forslagene som spesifikt berører dagpengeforskriften.

EØS-avtalen artikkel 7 forutsetter at en forordning må implementeres som sådan, og ikke splittes opp, gjentas eller omformuleres. Dette setter begrensninger for hvilke tilpasninger det er mulig å gjøre ved innarbeidelse i den eksisterende trygdelovgivningen. I NOU 2021: 8 peker utvalget på at det i forskrifter som presiserer og utdyper EØS-regler klart må framgå at reglene har EØS-rettslig opphav ved henvisning til de aktuelle bestemmelsene i forordningen, at eventuelle gjentakelser som er tatt inn er begrunnet i rettsinformasjonshensyn, og at forskriftens bestemmelser bare gjelder så langt ikke annet følger av trygdeforordningen.

Utvalget anbefaler i punkt 15.8 at eksisterende forskrifter som inneholder EØS-regler gjennomgås «med sikte på å avklare om de er utformet innenfor rammen av de EØS-rettslige kravene som gjelder for gjennomføring av forordninger».

Utvalget foreslår i tillegg også en konkret endring i dagpengeforskriften knyttet til unntaket fra kravet om opphold i Norge i § 13-4 første ledd bokstav c, slik at unntaket utvides til også å omfatte dem som ikke jobber i en regelmessig tilbakevendende turnus- eller rotasjonsordning, og å oppheve særbestemmelse om Sveits som er tatt inn i § 13-3 tredje ledd. I tillegg mener utvalget at det bør vurderes om de någjeldende forskriftsbestemmelsene om sammenlegging av opptjente dagpengerettigheter i §§ 13-5 og 13-8 bør endres, slik at man justerer søkerens reelle arbeidsinntekt for norsk inntektsnivå gjennom bruk av fastsatte indekseringsfaktorer i stedet for å legge perioder med arbeid til grunn.

På bakgrunn av utvalgets anbefalinger har departementet gjennomgått forskrift 16. september 1998 nr. 890 om dagpenger under arbeidsløshet for å sikre at denne er utformet i tråd med kravene for gjennomføring av forordninger. I lys av dette foreslår departementet enkelte endringer i de innledende bestemmelsene om personkrets og hvem som skal ha dagpenger fra Norge, og i § 13-9 som gir utfyllende regler til trygdeforordningen artikkel 64.

I tillegg til forslagene i NOU 2021: 8, foreslår departementet at unntakene fra oppholdskravet som i dag ligger i forskriften kapittel 13 flyttes til kapittel 1, og at den gjeldende praksisen om at det ikke vil trekkes dagpenger ved opphold i utlandet i helgen og på helligdager forskriftsfestes.

2. Tydeliggjøring av at reglene kun utfyller og supplerer trygdeforordningen

2.1 Personkrets og forholdet til folketrygdlovens kapittel 4 - §13-1 og § 13-2

Utvalget peker på at det i forskrifter som presiserer og utdyper EØS-regler klart må framgå at reglene har EØS-rettslig opphav ved henvisning til den eller de aktuelle bestemmelse(n)e i forordningen, at eventuelle gjentakelser som er tatt inn er begrunnet i rettsinformasjonshensyn, og at forskriftens bestemmelser bare gjelder så langt ikke annet

følger av trygdeforordningen. Det foreslås i høringsnotatet her endringer for å sikre at dette ivaretas i dagpengeforskriften kapittel 13.

Trygdeforordningen norsk rett gjennom forskrift 22. juni 2012 nr. 585 om inkorporasjon av trygdeforordningene i EØS-avtalen (inkorporasjonsforskriften). Trygdeforordningen er en koordineringsforordning, som først og fremst, skal virke sammen med øvrige regler i folketrygdloven. Forordningen, som norsk rett, skal tolkes og anvendes sammen med øvrige regler i nasjonal rett, og er i inkorporasjonsforskriften § 1 tredje ledd gitt forrang overfor reglene i folketrygdloven der dette er nødvendig. Trygdeforordningen vil ha tilsvarende forrang også overfor forskrifter som har hjemmel i folketrygdloven, slik som dagpengeforskriften. I NOU 2021: 8 anbefaler utvalget at trygdeforordningen og gjennomføringsforordningen gjennomføres i folketrygdloven, og at tilsvarende også gjøres for øvrige multilaterale folkerettslige avtaler om trygdekoordinering, dvs. Nordisk konvensjon om trygd av 12. juni 2012 og EFTA-konvensjonen artikkel 21, jf. tillegg 2 til vedlegg K og protokollen til vedlegg K.

I dagpengeforskriften kapittel 13 er det tatt inn regler som supplerer og utfyller forordningen. Nordisk konvensjon om trygd og EØS/EFTA-landenes avtale med Sveits gir trygdeforordningen og gjennomføringsforordningen virkning også for de nordiske landene¹ og Sveits. Dagpengeforskriften kapittel 13 gir derfor også enkelte utfyllende bestemmelser knyttet til disse avtalene, som synliggjør at det gjelder enkelte særlige regler knyttet til nordiske land eller Sveits.

Reglene i dagpengeforskriften kapittel 13 er kun ment å skulle supplere forordningens regler, ikke å inkorporere trygdeforordningen. I den grad kapittel 13 ikke dekker alle regler som følger av trygdeforordningen eller det ikke skulle være fullt ut samsvar med forordningen og EU-domstolen og EFTA-domstolens tolkning av denne, følger det direkte av inkorporasjonsforskriften (og også av dagpengeforskriften § 13-2) at forordningens regler som sådan vil ha forrang overfor folketrygdloven § 4-2 første ledd. Dette ligger fast, og er forsøkt presisert i dagpengeforskriften § 13-2. En gjennomgang av dagpengeforskriften kapittel 13 på bakgrunn av lovutvalgets utredning, viser at det ikke kommer klart nok fram av § 13-2 at reglene kun er ment å supplere trygdeforordningen.

Departementet ser at reglene slik de er formulert kan misforstås, og oppfattes slik at de implementerer trygdeforordningens regler. Departementet foreslår derfor å oppheve gjeldende § 13-1 og § 13-2.

2.2 Hvem som skal ha dagpenger fra Norge - § 13-3

Noen medlemsstater har krav om at man må melde seg eller søke om dagpenger under arbeidsløshet innen en nærmere angitt frist etter at man blir arbeidsløs for å fortsatt ha retten til opptjente ytelser i behold. For å sikre at arbeidssøkeren ikke bruker den tilmålte perioden han eller hun har på å sette fram krav, ble derfor enkelte av trygdeforordningens lovvalgsregler, av informasjonshensyn, skrevet inn i dagpengeforskriften § 13-3 i 2012.

Formålet med § 13-3 var å synliggjøre at forordningen kan innebære at noen arbeidsløse, som for eksempel helt ledige grensearbeidere, skal søke om dagpenger i sitt bostedsland og ikke i det landet de har arbeidet, og med det sikre at vedkommende ikke mister sin

¹ Nordisk konvensjon om trygd gir trygdeforordningen anvendelse også for de nordiske landene som ikke omfattes av EØS-avtalen (Færøyene, Grønland og Svalbard), og utvider også det virkeområdet til tredjelandsborgere som har vært omfattet av lovgivningen i ett av de nordiske landene.

dagpengerett i andre land fordi vedkommende feilaktig søkte dagpenger i Norge og av den grunn brukte opp den tilmålte perioden.

Bestemmelsen gjentar regler som følger av forordningen, med en annen ordlyd. Selv om formålet med § 13-3 var å tydeliggjøre, ikke fortolke, går dette likevel ut over det som er tillatt etter EØS-avtalen artikkel 7. Departementet foreslår derfor å oppheve gjeldende § 13-3, med unntak av § 13-3 tredje ledd bokstav c som flyttes til ny § 13-1 tredje ledd.

2.3 Beregning

Formålet med § 13-6 var å synliggjøre at forordningen inneholder særlige regler for beregning av dagpengene når retten til ytelsen fastsettes gjennom en sammenlegging av perioder fra andre EØS-land. Bestemmelsen gjentar regler som følger av forordningen, og går dermed ut over det som er tillatt etter EØS-avtalen artikkel 7, på samme måte som når det gjelder § 13-3. Departementet foreslår derfor å oppheve gjeldende § 13-6.

2.4 Tremånederseksport § 13-9

Artikkel 64 åpner for at perioden kan forlenges, og i noen grad for å kunne fravike de frister bestemmelsen angir. I dagpengeforskriften § 13-9 er det tatt inn regler som supplerer og utfyller trygdeforordningen artikkel 64 og gjennomføringsforordningen artikkel 55.

Dagpengeforskriften § 13-9 gjengir ikke artikkel 64 i sin helhet, men er kun ment å gi regler som utfyller og supplerer artikkel 64. I første ledd gis det regler som begrenser muligheten til å utvide perioden ytterligere, jf. art 64 nr. 1 c). Dvs. at adgangen til å ta med dagpengene til andre land etter artikkel 64 her begrenses til maksimalt tre måneder per stønadsperiode. I andre ledd gis det regler om når kravet om at man må ha stått registrert som arbeidssøker forut for avreise, jf. artikkel 64 nr. 1 a), kan fravikes. I tredje ledd presiseres det at det ligger til Arbeids- og velferdsdirektoratet å kunne forlenge fristen for å melde seg i det landet man reiser til, jf. artikkel 64 nr. 1 b).

For sammenhengens skyld er det gjengitt utvalgte deler av de reglene som følger av artikkel 64. Bestemmelsen gjengir imidlertid ikke alle vilkår som følger av trygdeforordningen artikkel 64 og gjennomføringsforordningen artikkel 55. Det at det kun er gjentatt noe, gir derfor en viss risiko for at det vil kunne bli trukket uriktige motsetningsslutninger.

Etter departementets vurdering har man i gjeldende § 13-9 i for stor grad regler skrevet inn regler som følger av forordningen med egne ord. Selv om formålet har vært å tydeliggjøre trygdeforordningens regler, går bestemmelsen dermed ut over det som er tillatt etter EØS-avtalen artikkel 7. Et eksempel på dette er andre ledd.

For å få klart fram at reglene i § 13-9 ikke gir fullstendige regler knyttet til muligheten for å kunne ta med dagpengene for å søke arbeid i et annet EØS-land, men at de bare er ment å supplere og utfylle trygdeforordningen artikkel 64 og gjennomføringsforordningen artikkel 55, foreslår departementet at gjeldende § 13-9 oppheves i sin helhet og erstattes av forslag til ny § 13-3 og § 13-4. I de nye bestemmelsene er det gjort enkelte justeringer sammenlignet med dagens § 13-9 ved at det tydelig presiseres at bestemmelsene kun supplerer trygdeforordningen, og ved å i minst mulig grad gjengi reglene i artikkel 64 utover å vise til hvilke konkrete regler i artikkelen den konkrete suppleringen gjelder.

Trygdeforordningen artikkel 64 nr. 1 gir på visse vilkår dagpengemottakere en rett til å ta med seg dagpengene i inntil tre måneder til et annet EØS-land for å søke jobb der. Artikkel 64 nr. 1 bokstav c andre punktum åpner for at denne perioden på tre måneder *kan* forlenges

med inntil tre nye måneder. Det følger av EU-domstolens praksis at denne tremånedersperioden ikke må tas sammenhengende. Gjeldende § 13-9 fjerde ledd fastsetter at det ikke skal gis slike forlengelser av perioden. For å synliggjøre dette bedre, foreslår departementet at bestemmelsen som begrenser eksportperioden til maksimalt tre måneder tas inn i en egen bestemmelse på tilsvarende måte som er gjort i Danmark og Sverige.

Se utkast til ny § 13-3 og § 13-4.

3. Unntak fra oppholds krav

3.1 Gjeldende rett

Etter folketrygdloven § 4-2 første ledd er det et vilkår for rett til dagpenger at stønadsmottaker oppholder seg i Norge. Departementet kan etter § 4-2 andre ledd gi unntak fra dette oppholds kravet i forskrift.

I dagpengeforskriften kapittel 1 er det gitt flere generelle unntak fra oppholds kravet. Blant annet er det gitt slike unntak for stønadsmottakere som oppholder seg i utlandet i forbindelse med jobbintervju, i forbindelse med feriefravær i medhold av folketrygdloven § 4-5 fjerde ledd, og ved midlertidig opphold i utlandet ved etablering av egen virksomhet når dette er en integrert del av den godkjente etableringsprosessen.

I og med at dagpenger utbetales for fem dager per uke, vil dagpengene i praksis ikke bli redusert som følge av fravær på lørdag eller søndag, herunder også fravær som skyldes utenlandsopphold. Det samme gjelder tilsvarende for helligdager. Det er imidlertid ikke tatt inn et særlig unntak fra oppholds kravet i forskriften knyttet til slikt helgefravær.

Etter trygdeforordningen artikkel 7 kan en trygdeytelse som hovedregel ikke reduseres eller falle bort som følge av at mottakeren er bosatt i et annet EØS-land, med mindre forordningen selv gir regler om noe annet. EFTA-domstolen har fastslått at artikkel 7 også vil omfatte den type løpende krav om opphold i Norge som ligger i folketrygdloven § 4-2.

For arbeidsløshetsytelser følger det av artikkel 63 at forordningens forbud mot oppholds krav bare vil gjelde i de tilfellene arbeidssøkeren får dagpenger i henhold til reglene i trygdeforordningen artikkel 64 eller 65.

Artikkel 64 gir på visse vilkår dagpengemottakere rett til å ta med norske dagpenger i inntil tre måneder til andre EØS-land for å søke arbeid der. Artikkel 65 gir særlige regler om hvilket EØS-land som skal ha ansvaret for ytelser ved arbeidsløshet til personer som har vært bosatt i et annet EØS-land enn det landet vedkommende jobbet i. Etter trygdeforordningen vil arbeidslandet normalt ha ansvaret for å utbetale ytelser ved arbeidsløshet. Det følger av artikkel 65 at delvis og periodevis ledige skal ha dagpenger fra arbeidslandet, mens helt ledige som hovedregel skal ha dagpenger fra sitt bostedsland. Forordningen åpner også for at en helt arbeidsløs som ikke kan defineres som grensearbeider² og som velger å bli værende i arbeidslandet, kan få dagpenger derfra.

Utover de tilfeller som omfattes av artikkel 64 og 65, er ikke trygdeforordningen til hinder for at man kan ha krav om opphold i Norge som vilkår for rett til dagpenger under arbeidsløshet. Dersom vedkommende må anses å ha vært bosatt i arbeidslandet, kommer ikke artikkel 65

² Som grensearbeider regnes personer som under siste arbeidsforhold har reist tilbake til bostedsstaten minst en gang i uken, jf. art. 1 (f).

til anvendelse, og personen vil dermed heller ikke omfattes av de unntakene fra oppholdskravet som gjelder personer som har bodd i ett land og arbeidet i et annet.

For å synliggjøre de tilfeller der man etter trygdeforordningens regler³ må gjøre unntak fra kravet om opphold i Norge, har departementet med hjemmel i folketrygdloven § 4-2 andre ledd, gitt unntak som skal dekke disse tilfellene. Unntakene gjelder tilsvarende for personer som er omfattet av trygdeforordningen artikkel 64 og 65 gjennom Nordisk konvensjon om trygd, EFTAs avtale med Sveits og separasjonsavtalen med Storbritannia.

Da disse unntakene ble tatt inn i dagpengeforskriften i 2012 valgte man å legge dem inn i kapittel 13 sammen med bestemmelsene som utfyller og supplerer trygdeforordningen. Det vil si at de ikke ligger samlet med de øvrige unntakene som er gitt med hjemmel i folketrygdloven § 4-2, som er i kapittel 1.

Unntakene fra oppholdskravet som er tatt inn i dagpengeforskriften, berører ikke forordningens direkte anvendelse og forrang. I den grad det skulle følge av trygdeforordningen eller EØS-retten forøvrig at det også i andre tilfeller må gis unntak, vil det altså kunne gis unntak selv om det ikke er tatt inn et spesifikt unntak som dekker situasjonen i dagpengeforskriften. For eksempel har det under covid-19-pandemien vært nødvendig å gjøre unntak fra oppholdskravet for dagpengemottakere som ikke hadde mulighet til å overholde kravet som følge av at grensene ble stengt. EU-domstolen har også lagt til grunn at det kan gjelde restriksjoner på muligheten for å ha oppholds krav om en dagpengeordning ikke stiller som vilkår at stønadsmottakeren er arbeidsfør, se sak C-228/07 Petersen.

For barnetillegg er det i § 13-7 videre tatt inn et særskilt unntak fra kravet om at barnet skal være bosatt i Norge, for å sikre at reglene ikke diskriminerer EØS-borgere. Dette unntaket er ikke bare begrunnet i trygdeforordningen, men også i EØS-avtalens mer generelle bestemmelser om fri bevegelighet, som artikkel 7 nr. 2 i forordning 492/2011 om fri rørsle av arbeidstakarar (arbeidstakerforordningen).

3.2 Forslag om å flytte unntakene til forskriftens kapittel 1 og 7

At det i forskriften § 13-4 er tatt inn unntaksregler som overlapper med og som synliggjør unntak som følger direkte av forordningen, er ikke ment å berøre trygdeforordningens direkte anvendelse. Det vil si at trygdeforordningen gjelder "som sådan", og det framgår klart av inkorporasjonsforskriften at forordningen skal ha forrang overfor reglene i folketrygdloven der det er nødvendig. I den grad forpliktelsene etter trygdeforordningen, eller domstolens praksis knyttet til denne, skulle gå *ut over* de unntakene som er spesifikt tatt inn i forskriften, vil derfor utformingen av unntakene i dagpengeforskriften aldri kunne være til hinder for at det kan gis unntak fra oppholdskravet.

Det er altså ikke slik at man må ha nasjonale regler som dekker de forpliktelser som følger av trygdeforordningen. Departementet har likevel valgt å gi slike unntak fra oppholdskravet i dagpengeforskriften, slik at det blir lettere for brukere av regelverket å kunne finne fram til de unntakene som vil være relevante i praksis. De unntakene som følger av trygdeforordningen, og som er tatt inn i dagpengeforskriften, er altså kun ment å synliggjøre disse på en bedre måte, og ikke å implementere disse reglene fra trygdeforordningen.

Slik unntakene fra oppholdskravet i kapittel 13 er formulert i dag, kan de framstå som uttømmende. EØS-retten er dynamisk, og vil dermed endre seg over tid. Ikke alle unntak

³ Reglene vil gjelde tilsvarende for personer som omfattes av nordisk konvensjon om trygde og trygdeavtalen mellom EFTA og Sveits.

som følger av trygdeforordningen vil dermed nødvendigvis være tatt inn i nasjonalt initierte regler til enhver tid.

Vi ser også at selve plasseringen i kapittel 13, som gjelder særskilte regler for overføring av rettigheter innen EØS mv., og ikke i kapittel 1, som regulerer unntak fra kravet om opphold i Norge, kan bidra til å skape en usikkerhet knyttet til trygdeforordningens direkte anvendelse.

Departementet foreslår derfor at unntakene flyttes til kapittel 1 i dagpengeforskriften. Det foreslås også enkelte justeringer ved at det i større grad enn i dag vises til trygdeforordningen. Da vil det komme klarere fram at det ved fortolkningen vil være relevant å se hen til de aktuelle artiklene trygdeforordningen, og den til enhver tid gjeldende praksisen knyttet til disse.

Å samle alle unntakene fra oppholdskravet gir etter departementets vurdering en bedre og mer samlet oversikt over de gjeldende unntakene fra oppholdskravet. Disse nasjonale bestemmelsene vil fortsatt måtte suppleres av trygdeforordningen og EØS-retten for øvrig i den grad dette er nødvendig.

Unntaket fra kravet om at barnet må være bosatt i Norge for at det skal kunne gis barnetillegg, foreslås flyttet til kapittel 7 i forskriften, som gjelder barnetillegget.

Se utkast til ny § 1-7, § 1-8 og § 7-2.

3.3 Justering av unntaket for delvis ledige som bodde i et annet EØS-land under sitt siste arbeidsforhold i Norge

Dagpengeforskriften § 13-4 første ledd bokstav c gir unntak fra oppholdskravet for periodevis eller delvis arbeidsløse som ikke er grensearbeidere og som i sitt siste arbeidsforhold arbeidet i en regelmessig tilbakevendende turnus- eller rotasjonsordning. Det vil si at de har jobbet sammenhengende flere dager ut over en uke for deretter å ha fri flere dager i strekk, og har reist hjem til bostedslandet sitt i friperiodene.

I lys av EFTA-domstolens tolkning av trygdeforordningen artikkel 7 i sak E-8/20 N er utvalget i tvil om det er mulig å rettferdiggjøre et oppholdskrav for en kategori av arbeidsløse som vitterlig er omfattet av trygdeforordningen artikkel 65 nr. 1. Utvalget stiller derfor spørsmål ved om forordningen tillater at oppholdskravet gjøres gjeldende overfor personer som omfattes av artikkel 65 nr. 1, men som ikke jobber i en rotasjonsordning.

Som EFTA-domstolen fastslår i sak E-8/20 N, og også i sakene E-13/20 og E-13/20, gjelder ikke trygdeforordningen artikkel 7 bare for rene bostedskrav, men vil gjelde tilsvarende også for oppholdskrav som i realiteten tilsvarer bostedskrav. Det vil si den type løpende krav om opphold i Norge som er stilt i folketrygdloven § 4-2. Oppholdskravet i folketrygdloven § 4-2 vil derfor måtte praktiseres i samsvar med dette, og oppholdskravet må dermed praktiseres innenfor de rammene som følger av trygdeforordningen artiklene 64 og 65.

Forutsetningen om at det må gjøres unntak fra oppholdskravet for personer som mottar dagpenger, i tråd med reglene i trygdeforordningen artiklene 64 og 65, har vært lagt til grunn både etter den tidligere trygdeforordningen (1408/71) og etter någjeldende trygdeforordning.

I og med at trygdeforordningen gjennom inkorperasjonsforskriften er gjort til norsk forskrift og gjelder som sådan med forrang overfor folketrygdloven, har det ikke vært vurdert som strengt nødvendig at alle unntak som følger av forordningen, må tas inn i dagpengeforskriften. Før 2012 var unntak som fulgte av forordning 1408/71 kun omtalt i Arbeids- og velferdsetatens rundskriv og ikke synliggjort i dagpengeforskriften. Da den

gjeldende trygdeforordningen ble tatt inn i norsk rett i 2012, valgte man imidlertid å synliggjøre i forskriften at det også vil følge noen unntak av trygdeforordningen.

Formålet med unntakene i § 13-4 var å synliggjøre de situasjonene der departementet vurderte at det etter trygdeforordningen alltid må gjøres unntak fra oppholdskravet. Siden EØS-retten er dynamisk, kan det komme tolkninger fra domstolen som gjør det nødvendig å justere praksis. Det kan også oppstå særlige forhold som innebærer at oppholds krav ikke kan regnes som forholdsmessige og av den grunn må fravikes. Dette var f.eks. tilfellet under covid-19-pandemien, hvor den administrative kommisjon ga retningslinjer som åpnet for en mer liberal tolkning av flere regler i trygdeforordningen. Selv om de nasjonale reglene tar sikte på å dekke de situasjoner der det må gjøres unntak, vil de ikke nødvendigvis gjenspeile alle situasjoner. I slike tilfeller vil det følge av inkorporasjonsforskriften at trygdeforordningens regler skal gis forrang.

I tillegg til et unntak i dagpengeforskriften § 13-4 bokstav a, som omfatter personer som iht. trygdeforordningen artikkel 64 tar med dagpengene for å søke jobb i tre måneder i et annet EØS-land, er det også gitt et generelt unntak fra oppholds kravet i bokstav b som gjelder delvis eller periodevis arbeidsledige og som er grensearbeidere.

For de delvis eller periodevis ledige som ikke er grensearbeidere, fulgte det av rundskriv til den tidligere trygdeforordningen (forordning 1408/71) at personer som jobbet skift/turnus skulle unntas fra oppholds kravet. Da den någjeldende trygdeforordningen ble tatt inn i EØS-avtalen i 2012, ble unntaket regulert i forskriften.

I tillegg har man i § 13-4 bokstav c tatt inn et unntak for dem som anses å ha bodd i et annet EØS-land under siste arbeidsforhold i Norge, men ikke anses som grensearbeider (såkalt uekte grensearbeider). Dette unntaket er utformet slik at det er begrenset til personer som jobbet skift eller turnus.

En arbeidstaker vil i utgangspunktet normalt anses for å bo i det landet han eller hun arbeider. Det at en arbeidstaker har etterlatt familien i et annet land og kan dokumentere at vedkommende fortsatt har en relasjon til dette landet, er altså ikke i seg selv tilstrekkelig til at man kan anse vedkommende for å være omfattet av de særlige lovvalgsreglene i artikkel 65. For arbeidssøkere som ikke omfattes av artikkel 65, er trygdeforordningens utgangspunkt at man står fritt til å stille krav om opphold i Norge.

Den administrative kommisjon⁴ har i beslutning U2 av 12. juni 2009 gitt nærmere veiledning for vurderingen av hvilke arbeidssøkere som bør omfattes av de særlige lovvalgsreglene for ikke-grensearbeidere i artikkel 65 nr. 2 og 5. I beslutningen er det lagt til grunn at særregelen for uekte grensearbeidere i artikkel 65 ikke bør favne for vidt, og det er nevnt tre grupper som artikkel 65 nr. 2 særlig skal anvendes på: personer som jobber på et skip som har et annet EØS-land som flaggstat, personer som normalt arbeider i to eller flere EØS-land, og personer som er omfattet av særlige avtaler mellom to eller flere EØS-land som unntar fra lovvalgsreglene. Det presiseres videre at artikkel 65 bare vil gjelde dersom arbeidssøkeren også kan anses å ha vært bosatt i et annet land under sitt siste arbeidsforhold. Det er altså ingen automatikk i at personer som faller inn under de nevnte persongruppene skal anses for å ha vært bosatt i sin hjemstat. Beslutning U2 forutsetter altså at de aller fleste

⁴ NOU 2021: 9 punkt 3.1 «Med hjemmel i trygdeforordningen vedtar den administrative kommisjon beslutninger og anbefalinger («rekommendasjoner»). Beslutningene beskriver blant annet hvordan de nasjonale representantene i kommisjonen har blitt enig om at konkrete bestemmelser i trygdeforordningen skal fortolkes og den praktiske gjennomføringen av disse.»

arbeidstakere som har reist til opprinnelseslandet (bostedslandet) sjeldnere enn ukentlig, ikke skal omfattes av artikkel 65.

Mange av dem som vil anses for å være såkalt uekte grensearbeider i henhold til beslutning U2, vil arbeide i en form for skift- eller rotasjonsordning, og dermed være omfattet av det eksisterende unntaket i bokstav c. For å unngå motsetningsslutninger som følge av at unntaket i § 13-4 første ledd bokstav c bare dekker personer i turnus- eller rotasjonsordninger, foreslår departementet å endre unntaket slik at det dekker alle periodevis eller delvis ledige grensearbeidere.

Dette innebærer at de gjeldende unntakene i bokstav b) og c) vil kunne forenkles ved at det gis et unntak som dekker alle personer som er omfattet av trygdeforordningen artikkel 65, og som er delvis eller periodevis arbeidsledig.

At det ikke kan stilles oppholds krav for periodevis og delvis ledige uekte grensearbeidere som omfattes av artikkel 65, følger allerede av trygdeforordningen artikkel 63, jf. artikkel 7. Forskriftsendringen innebærer derfor ikke i seg selv noen utvidelse av muligheten til kunne bli unntatt fra oppholdskravet. Den foreslåtte endringen vil imidlertid på en bedre måte enn dagens regler, synliggjøre at et slikt unntak følger av EØS-retten, og således sikre at EØS-forpliktelsene overholdes. Endringene innebærer også at det någjeldende unntaket forenkles ved at det da ikke vil være behov for å ta stilling til om arbeidssøkeren har jobbet i en turnus- eller rotasjonsordning. Det skal fortsatt være en forutsetning for å være omfattet av dette unntaket at den *periodevis eller delvis ledige* arbeidssøkeren er omfattet av artikkel 65, det vil si at vedkommende enten faller inn under definisjonen av grensearbeider i trygdeforordningen artikkel 1 bokstav f), eller kan anses som en såkalt uekte grensearbeider iht. beslutning U2.

Når det gjelder helt arbeidsløse som ikke kan defineres som en grensearbeider, og som velger å bli værende i arbeidslandet og få dagpenger derfra, skriver lovutvalget i punkt 8.16.2.7 følgende:

«Utvalget bemerker videre at dagpengeforskriften § 13-4 ikke gjør noe unntak fra oppholdskravet i folketrygdloven § 4-2 for helt arbeidsledige EØS-pendlere som velger å kreve dagpenger i Norge fremfor i bosettingsstaten, jf. trygdeforordningen artikkel 65 nr. 2 andre ledd. Også på dette punkt gir dagpengeforskriften opphav til en ikke ubetydelig begrensning av bevegelsesfriheten til personer som har senter for sine livsinteresser i andre EØS-stater, men som Norge er forpliktet til å utbetale dagpenger til. Spørsmålet om anvendelsen av trygdeforordningen artikkel 7 i disse tilfellene er imidlertid vanskeligere enn for de delvis eller periodevis arbeidsløse EØS-pendlerne som faller inn under forordningen artikkel 65 nr. 1. Årsaken er at artikkel 65 nr. 2 første ledd i utgangspunktet peker ut bosettingsstaten som ansvarlig for å utbetale dagpenger til helt arbeidsledige EØS-pendlere. Som arbeidsstat blir Norge bare ansvarlig i disse tilfellen dersom den arbeidsløse velger å bli værende igjen her i landet, og artikkel 65 nr. 2 andre ledd krever at vedkommende i så fall skal stille seg til rådighet for Nav. Det er nærliggende å forstå dette slik at en arbeidsløs som velger arbeidsstaten fremfor bosettingsstaten i et slikt tilfelle, må finne seg i at samtlige av arbeidsstatens vilkår kommer til anvendelse, heri inkludert oppholdskravet i folketrygdloven § 4-2.

Denne tolkningen støttes av særregelen i artikkel 65 nr. 5 bokstav b, som åpner for at en arbeidsløs EØS-pendler, som ikke er grensearbeider, som

har valgt arbeidsstaten fremfor bosettingsstaten kan velge å returnere til bostedsstaten og få dagpenger derfra. Arbeidsstaten skal i disse tilfellene utbetale dagpenger de første tre månedene i henhold til artikkel 64, men arbeidssøkeren må deretter kreve ytelsen fra bosettingsstaten. Formålet med denne ansvarsfordelingen undergraves dersom den arbeidsløse i en slik situasjon skulle kunne fortsette å kreve dagpenger fra arbeidsstaten, men faktisk oppholde seg i bosettingsstaten.

Utvalgets syn er derfor at den begrensningen av trygdeforordningen artikkel 7 som følger av henvisningen i artikkel 63 til de grenser som er fastsatt i artikkel 65, tilsier bosettingskravet i folketrygdloven § 4-2 må kunne gjøres gjeldende overfor helt arbeidsledige EØS-pendlere som velger å kreve dagpenger i Norge fremfor i bosettingsstaten.»

Departementet støtter utvalgets vurdering om at det ikke er nødvendig å ta inn et særlig unntak knyttet til denne gruppen i dagpengeforskriften.

3.4 Forslag om å forskriftsfeste gjeldende praksis om unntak knyttet til helgeopphold

Dagpenger utbetales for fem dager per uke. Dette innebærer at det ikke gjøres trekk i dagpengene dersom man har fravær på lørdag og søndag, og heller ikke dersom fravær skyldes utenlandsopphold. Det er imidlertid fortsatt et krav om at arbeidssøkeren skal være reell arbeidssøker, noe som innebærer at vedkommende plikter å ta imot arbeid på kort varsel også i helgen.

I forbindelse med de to dagpengesakene som ble behandlet i EFTA-domstolen i 2021 (E-13/20 og E-15/20), har det blitt påpekt at det ikke framgår av forskriften at man vil kunne oppholde seg i utlandet i helgen – slik man i praksis kan. Også utvalget peker på at departementet bør vurdere å formalisere et slikt unntak fra oppholdskravet for fravær i helgedagene.

At man ikke vil trekkes i dagpengeutbetalingen ved utenlandsopphold i helgen følger av folketrygdlovens utbetalingsregler. En slik endring vil derfor kun være en formalisering og synliggjøring av den allerede gjeldende praksis, og som uansett vil følge av de gjeldende regler for utbetaling av dagpenger. Departementet foreslår derfor at det tas inn et unntak for helgeopphold i forskriften. I dagpengeforskriften § 1-5, er det gitt et unntak fra oppholdskravet ved ferie. Vi ber derfor om høringsinstansenes syn på hvorvidt det i tillegg er behov for også et unntak for utenlandsopphold på helligdager.

Se utkast til ny § 1-6.

4. Sammenlegging av perioder fra andre EØS-land

4.1 Gjeldende rett

For å ha opptjent rett til dagpenger under arbeidsløshet stilles det i folketrygdloven § 4-4 krav om at man må ha hatt en arbeidsinntekt de siste tolv kalendermånedene før søknadstidspunktet på minst 1,5 G, eventuelt 3 G de siste 36 kalendermånedene (kvalifikasjonskravet). Svangerskapsrelaterte sykepenger etter folketrygdloven kapittel 8 og svangerskapspenger og foreldrepenger etter kapittel 14 likestilles med arbeidsinntekt ved beregning av minste arbeidsinntekt.

I trygdeforordningen artikkel 61 er det gitt særlige regler om sammenlegging av arbeids- og trygdetid fra andre EØS-land for arbeidsløshetsytelser. Det følger av trygdeforordningen artikkel 61 nr. 1 at dersom det i den nasjonale lovgivningen er et vilkår for rett til arbeidsløshetsytelser at den arbeidsløse har tilbakelagt trygdetid, tid med lønnet arbeid eller tid med selvstendig virksomhet av en viss varighet, så plikter man å også ta hensyn til tilsvarende perioder fra andre EØS-land.

Artikkel 61 stiller ingen krav om hvilke eller hvor strenge opptjeningsregler man kan ha, men sikrer kun at man også må ta hensyn til tilsvarende perioder fra andre EØS-land i den grad man har vilkår om en viss trygdetid eller tid i lønnet arbeid for å opptjene rett til dagpenger. Etter sin ordlyd regulerer artikkel 61 ikke sammenlegging av opptjent inntekt.

I andre EØS-land er det ikke vanlig å stille krav om en viss minste *arbeidsinntekt* som opptjening for rett til dagpenger. De aller fleste land stiller krav om at arbeidstakeren har vært en viss tid i arbeid for å tjene opp rett til dagpenger under arbeidsløshet, ev. i kombinasjon med at vedkommende har vært trygdet en bestemt periode.

Etter sin ordlyd regulerer ikke artikkel 61 tilfeller der det stilles som krav at arbeidssøkeren har hatt en bestemt arbeidsinntekt utbetalt innenfor en fastsatt referanseperiode, men departementet har likevel lagt til grunn at artikkel 61 må gjelde tilsvarende også for perioder med inntekt. Ettersom ordlyden ikke regulerer krav om minste arbeidsinntekt, har bestemmelsen imidlertid ikke noen regler for hvordan man skal omregne utenlandsk inntekt når denne skal sammenlegges med norsk inntekt.

Retten til sammenlegging av opptjeningsperioder er et helt grunnleggende prinsipp for å sikre fri bevegelighet av arbeidstakere i EØS-området, som er hovedformålet med trygdekoordineringsreglene. Selv om artikkel 61 mangler regler om sammenlegging av arbeidsinntekt, har det derfor helt fra 1994 vært lagt til grunn at sammenleggingsreglene for dagpenger må gjelde tilsvarende for sammenlegging av minste arbeidsinntekt. I og med at det er store lønnsforskjeller mellom EØS-landene, er departementets vurdering at en ren valutaomregning av arbeidsinntekt fra andre land vil gi regler som medfører at det vil være vesentlig vanskeligere å oppfylle minsteinntektskravet for personer som har arbeidet i andre EØS-land enn for dem som har jobbet i Norge. En slik valutaomregning har derfor vært vurdert å være indirekte diskriminerende, og i strid med trygdeforordningen artikkel 4.

Som følge av at de norske opptjeningsreglene knytter seg til tidligere inntekt, og at trygdeforordningen ikke spesifikt tar hensyn til denne formen for opptjeningsregler, har departementet i tillegg vurdert det som nødvendig å gi nærmere regler i forskrift som utdyper hvordan EØS-reglene her skal praktiseres.

I dagpengeforskriften § 13-5 er det derfor gitt særlige regler om hvordan kvalifikasjonskravet (kravet om minste arbeidsinntekt) i folketrygdløven § 4-4 anses som oppfylt gjennom arbeid i annet EØS-land. Det er her fastsatt at oppgitte perioder med arbeid og likestilte ytelser fra andre EØS-land, skal legges til grunn når sammenleggingsreglene benyttes i EØS-saker, og at kvalifikasjonskravet i folketrygdløven § 4-4 anses oppfylt når disse periodene tilsvarer arbeid på fulltid i minst 16 uker i løpet av de siste 12 avsluttede kalendermånedene eller 32 uker i løpet av de 36 siste avsluttede kalendermånedene før søknad om dagpenger settes fram. Siden dagpengeperiodens lengde fastsettes med utgangspunkt i den fastsatte minsteinntekten, er det samme prinsippet for sammenlegging også lagt til grunn for å fastsette dagpengeperiodens lengde i EØS-saker, se dagpengeforskriften § 13-8.

Disse særlige sammenleggingsreglene for kvalifikasjonskravet og dagpengeperiodens lengde gjelder på samme måte også for saker der trygdeforordningen er gitt tilsvarende

anvendelse gjennom multilaterale avtaler; dvs. den Nordiske konvensjon om trygd, EFTA-landenes avtale med Sveits og Brexit-separasjonsavtalen.

4.2 Vurdering av en omlegging til indeksering som følge av ulikt lønnsnivå for vurderingen av om minsteinntektskravet for rett til dagpenger er oppfylt

Utvalget mener det bør utredes om sammenleggingsreglene for beregning av minsteinntekten for opptjening av rett til dagpenger, og for fastsetting av lengden på dagpengeperioden, bør endres slik at man EØS-sakene justerer søkerens reelle arbeidsinntekt til norsk nivå ved bruk av årlig fastsatte indekseringsfaktorer, i stedet for å legge uker med arbeid i andre EØS-land til grunn slik man gjør i dag. Bakgrunnen er usikkerhet når det gjelder forholdet til diskrimineringsforbudet i art. 4 i trygdeforordningen, se NOU 2021:8, kap. 8.16.2.

Danmark endret i 2017 sitt dagpengeregelverk, slik at de legger en viss minste arbeidsinntekt til grunn for opptjening av rett til dagpenger under arbeidsløshet. Fordi lønnsnivået i Danmark er høyere enn i de aller fleste andre EØS-landene, har Danmark valgt å likestille lønnsnivåene i de ulike landene ved å justere arbeidsinntekt opptjent i andre EØS-land til dansk lønnsnivå gjennom bruk av fastsatte indekseringsfaktorer. Nærmere regler for en slik justering av inntekt fra arbeid i andre EØS-land og Sveits er tatt inn i § 30 nr. 3 i "Bekendtgørelse om inkomst- og beskæftigelseskravet for ret til dagpenge".⁵ Det framgår av § 30 nr. 4 at Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) fastsetter en indekseringsfaktor for det enkelte land årlig med utgangspunkt i forholdet mellom gjennomsnittlig bruttolønn i Danmark og det aktuelle EØS-land. Dette gjøres etter en nærmere fastsatt metode, og basert på data fra Eurostat.⁶ Dette innebærer at lønnen fra andre EØS-land blir justert opp dersom det aktuelle landet har et lavere lønnsnivå enn Danmark, og at den tilsvarende justeres ned for de land som har et høyere lønnsnivå. En slik løsning som Danmark har, vil dermed i noen tilfeller slå dårligere ut enn en ren valutaomregning.

I lys av at Danmark har valgt en løsning med å justere inntekt fra andre EØS-land til dansk lønnsnivå, mener utvalget at det bør utredes nærmere om tilsvarende også bør gjøres i Norge.

Hvorvidt en løsning med indeksering av inntekten på grunn av ulikt lønnsnivå gir et dårligere eller et gunstigere resultat for den enkelte stønadsmottaker enn dagens løsning, er avhengig både av hvor lenge søkeren har jobbet i andre EØS-land og hvor høy inntekten var. Noen kan dermed komme best ut med en slik løsningen vi har i dag, mens andre kan komme best ut gjennom en justering av arbeidsinntekten til norsk nivå. Det er dermed ikke slik at en justering av inntekten alltid vil gi det gunstigste resultatet.

Det å bruke tid i arbeid i EØS-saker innebærer at man etablerer et helt annet opptjeningsprinsipp i EØS-sakene enn det som gjelder i rent nasjonale saker, der det er tidligere inntekt som gir opptjening. Dette gjør regelverket mer komplisert enn det som er nødvendig for å oppfylle de EØS-rettslige forpliktelsene.

⁵ [Bekendtgørelse om indkomst- og beskæftigelseskravet for ret til dagpenge \(retsinformation.dk\)](https://retsinformation.dk/da/Bekendtgørelse/Bekendtgørelse_om_indkomst-og_beskæftigelseskravet_for_ret_til_dagpenge/)

⁶ [Vejledning om satser mv. på arbejdsløshedsforsikringens område 2021 \(retsinformation.dk\)](https://retsinformation.dk/da/Vejledning/Vejledning_om_satser_mv_paa_arbejdsløshedsforsikringens_omrade_2021/)

En løsning der man i stedet indekserer inntekten på grunn av ulikt lønnsnivå, vil gi et regelverk som er mer direkte sammenlignbar de nasjonale opptjeningsreglene, og gjør reglene mer likestilt med de nasjonalt initierte reglene. Dette vil gi et regelverk som dermed vil bli vesentlig enklere å forstå, både for stønadsmottakerne og for de profesjonelle brukerne av regelverket.

Det er svært få som ikke kvalifiserer for retten til dagpenger med begrunnelse i at inntektsvilkåret ikke er oppfylt med gjeldende beregningsmåte, og de fleste får i dag innvilget en maksimal dagpengeperiode på 104 uker. En eventuell endring til indeksering på grunn av ulike lønnsnivå vil derfor trolig ikke ha noen stor praktisk betydning. Uansett vil en sammenleggingsmetode som tar hensyn til faktisk inntekt, med en indeksjustering, framstå som en langt mer presis og treffsikker måte å vurdere hvorvidt vilkåret til minsteinntekt er oppfylt.

Om man velger å sammenlegge tid eller bruker indeksjustert inntekt, har bare betydning for vurderingen av om man har opptjent rett til dagpenger, det vil si vurderingen av minsteinntektskravet i § 4-4. Når det gjelder fastsetting av størrelsen på dagpengene (dagpengesatsen) er det særlige regler i trygdeforordningen artikkel 62 som innebærer at det utelukkende skal tas hensyn til den lønnen man fikk i det siste arbeidsforholdet i Norge. Om siste arbeidsforholdet var i et annet EØS-land, men man likevel skal ha dagpenger fra Norge, skal inntekten i arbeidsforholdet i det andre EØS-landet legges til grunn. Det framgår av gjeldende § 13-6 andre ledd i dagpengeforskriften, at inntekten i disse tilfellene valutaomregnes til norske kroner.

En omlegging til å indeksere inntekten som følge av ulikt lønnsnivå kan innebære noe administrativt arbeid for Arbeids- og velferdsetaten, ved at det vil forutsette årlige oppdateringer av indekseringsfaktorene som skal benyttes basert på data fra Eurostat. Det kan dermed være grunn til å tro at en slik omlegging kan være mer administrativt krevende enn de gjeldende reglene. Endringen kan også ha økonomiske konsekvenser for dagpengebudsjettet. Det er foreløpig ikke gjort noen nærmere beregning av eventuelle administrative og økonomiske konsekvenser.

Vi ber om høringsinstansenes vurdering av en mulig løsning der man erstatter de gjeldende sammenleggingsreglene i dagpengeforskriften § 13-5 (og § 13-8) med regler som innebærer at man i stedet justerer den faktiske opptjente arbeidsinntekten fra andre EØS-land til norsk lønnsnivå ved bruk av fastsatte indekseringsfaktorer. Vi ber særlig om innspill som kan bidra til å belyse de økonomiske og administrative konsekvensene av en slik løsning.

Gitt at sammenleggingsreglene ikke legges om som skissert over, foreslår departementet å tydeliggjøre i overskriften til det som i dag er § 13-5 og § 13-8 i dagpengeforskriften at disse bestemmelsene supplerer trygdeforordningen artikkel 61. Se utkast til ny § 13-1 og § 13-2.

4.3 Særregler knyttet til nordisk trygdekonvensjon og EFTA-avtalen med Sveits

For dagpenger under arbeidsløshet gir trygdeforordningen artikkel 61 som utgangspunkt kun rett til sammenlegging av opptjeningsperioder når arbeidssøkerens siste arbeidsforhold var i

Norge.⁷ Disse reglene følger direkte av forordningen, og gjelder som norsk rett gjennom forskrift 22. juni 2012 nr. 585 inkorporasjon av trygdeforordningene i EØS-avtalen.

Etter nordisk konvensjon om trygd artikkel 10 skal også personer som er omfattet av denne konvensjonen kunne sammenlegge perioder etter trygdeforordningen artikkel 61 når siste arbeidsperiode ikke var i Norge, dersom de vender tilbake til Norge etter at de har hatt arbeid i annet nordisk land, og innenfor de siste fem årene har mottatt eller opptjent rett til dagpenger i Norge, og melder seg til Arbeids- og velferdsetaten som reell arbeidssøker innen åtte uker regnet fra flytting til Norge. Reglene i den nordiske trygdekonvensjonen går altså ut over den retten som følger av trygdeforordningen artikkel 61. I og med at det her gjelder en tidsfrist på åtte uker for å kunne benytte den utvidede sammenleggingsretten etter den nordiske trygdekonvensjonen, er denne særregelen forsøkt synliggjort i dagpengeforskriften § 13-3 tredje ledd bokstav c.

Plasseringen i § 13-3 som har overskriften "Hvem som skal ha dagpenger fra Norge" gjør det vanskelig å fange opp at dette er en sammenleggingsregel. Departementet foreslår derfor at særregelen i nordisk konvensjon om trygd flyttes til forskriftsbestemmelsen som gjelder sammenlegging av opptjeningstid, og at det i forskriftsbestemmelsen refereres klart til at dette er rettigheter som følger av den nordiske trygdekonvensjonen.

I § 13-3 tredje ledd bokstav d gis også en særregel knyttet til sammenlegging av opptjeningsperioder fra Sveits. Bakgrunnen for denne særregelen var et tidligere forbehold i protokoll 1 tillegg 2 til EFTA-konvensjonens vedlegg K som innebar at disse ikke kunne få dagpenger fra Sveits.⁸ Utvalget skriver følgende om denne særregelen:

«Utvalgets undersøkelser har imidlertid vist at det sveitsiske forbeholdet ble opphevet i 2016 (EFTA-rådets beslutning nr. 5/2015 av 12. november 2015, i kraft 1. januar 2016). Unntaket i dagpengeforskriften § 13-3 tredje ledd bokstav d har av denne grunn ikke lenger praktisk betydning, ettersom kravet til manglende oppfyllelse for rett til ytelse etter sveitsisk lovgivning ikke lenger vil være oppfylt. Det bør oppheves ved neste gjennomgang av forskriften.»

Departementet er enig i utvalgets vurdering, og foreslår derfor at § 13-3 tredje ledd bokstav d ikke videreføres.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser

En omlegging av sammenleggingsreglene slik dette er beskrevet i punkt 4.2 kan ha økonomiske og administrative konsekvenser. Det er foreløpig ikke gjort noen vurdering av disse. Det gjøres også oppmerksom på at Arbeids- og velferdsetaten per i dag ikke har en digital løsning for å kunne justere arbeidsinntekt fra andre land til norsk lønnsnivå gjennom bruk av en fastsatt indekseringsfaktor per land.

Forskriftsfesting av utenlandsopphold i helgen er kun en formalisering av allerede gjeldende praksis, og har dermed ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

De øvrige endringene er innenfor allerede gjeldende EØS-forpliktelser, og vil derfor ikke ha noen økonomiske eller administrative konsekvenser.

⁷ I tillegg vil også grensearbeidere mv. som har bodd i Norge mens de jobbet i et annet EØS-land, ha rett til å få legge sammen opptjeningstid selv om det siste arbeidsforholdet ikke var i Norge, når forordningen gir bestemmelser om at de skal søke dagpenger fra bostedslandet (her; Norge).

⁸ St.prp. nr. 10 (2001–2002), punkt 4.2.7.2

6. Utkast til endringer i forskrift 16. september 1998 nr. 890 om dagpenger under arbeidsløshet

Kapittel 1

Ny § 1-6 (*Helgefravær i utlandet*)

Kravet om opphold i Norge etter folketrygdloven § 4-2 gjelder ikke i helgen.

Ny § 1-7 (*Søke arbeid i et annet EØS-land*)

Et medlem som tar med seg dagpengene for å søke arbeid i et annet EØS-land i henhold til Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 883/2004 artikkel 64 er unntatt fra kravet i folketrygdloven § 4-2 om opphold i Norge.

Ny § 1-8 (*Bosted i et annet EØS-land under siste arbeidsforhold i Norge*)

Et medlem som mottar dagpenger etter Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 883/2004 artikkel 65 nr. 1 er unntatt fra kravet i folketrygdloven § 4-2 om opphold i Norge.

Kapittel 7

Ny § 7-2 (*Unntak fra bostedskravet*)

Barnetillegg etter folketrygdloven § 4-12, ytes også for forsørget barn som er bosatt i et annet EØS-land, Norden eller Sveits, når den andre forsørgeren ikke mottar et barnetillegg til arbeidsløshetsytelser for samme barn.

For et medlem som omfattes av EØS/EFTA-landenes separasjonsavtale med Storbritannia, gjelder første ledd tilsvarende for barn som oppholder seg i Storbritannia.

Kapittel 13

Nytt kapittel 13

Kapittel 13 Supplerende regler til Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering av trygdeordninger (trygdeforordningen)

§ 13-1 (*Minsteinntektskravet - Supplerende regler til Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 883/2004 artikkel 61*)

Arbeidsperioder utført som arbeidstaker og likestilte perioder i andre EØS-land eller Sveits, likestilles med kravet om minste arbeidsinntekt (kvalifikasjonskravet) i folketrygdloven § 4-4.

Kvalifikasjonskravet anses oppfylt når det kan dokumenteres at søkeren har hatt arbeid eller likestilte perioder tilsvarende fulltid i minst 16 uker i løpet av de siste 12 avsluttede

kalendermånedene eller 32 uker i løpet av de 36 siste avsluttede kalendermånedene før søknad om dagpenger settes frem. Arbeidsinntekt, jf. folketrygdloven § 4-4, kan omregnes til uker og legges til ukene etter første punktum.

Vilkåret i artikkel 61 nr. 2 gjelder ikke for personer som omfattes av Nordisk konvensjon om trygd av 12. juni 2012 og som vender tilbake til Norge etter at de har hatt arbeid i annet nordisk land, og innenfor de siste fem årene har mottatt eller opptjent rett til dagpenger i Norge, og melder seg til Arbeids- og velferdsetaten som reell arbeidssøker innen åtte uker regnet fra flytting til Norge.

§ 13-2 (Stønadsperioden - supplerende regler til Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 883/2004 artikkel 5)

Dersom stønadsperioden fastsettes ut fra arbeids- og trygdeperioder fra et annet EØS-land eller Sveits, ytes hele eller graderte dagpenger i en full stønadsperiode på til sammen 104 uker til medlemmer som har hatt arbeid og likestilte perioder tilsvarende fulltid i minst 21 uker i løpet av de siste 12 avsluttede kalendermånedene eller i gjennomsnitt av de 36 siste avsluttede kalendermånedene før søknad om dagpenger settes frem.

Dersom medlemmet har hatt arbeid og likestilte perioder tilsvarende fulltid i mindre enn 21 uker, utgjør full stønadsperiode 52 uker.

§ 13-3 (Maksimal varighet for eksport av dagpenger etter Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 883/2004 artikkel 64)

Perioden en dagpengemottaker kan beholde dagpengene mens han eller hun søker arbeid i et annet EØS-land, jf. trygdeforordningen artikkel 64 nr. 1 bokstav c, kan ikke forlenges slik at den samlet sett overstiger tre måneder i løpet av en dagpengeperiode.

§ 13-4 (Supplerende regler til Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 883/2004 artikkel 64 nr. 1)

I tilfeller der den arbeidsløse skal følge ektefelle eller samboer til et annet EØS-land der denne har tatt arbeid, gis unntak fra kravet i artikkel 64 nr. 1 bokstav a om å ha vært registrert som arbeidssøker i minst fire uker.

Arbeids- og velferdsdirektoratet kan i unntakstilfeller forlenge fristen på sju dager som arbeidssøkeren etter artikkel 64 nr. 1 bokstav b har på å melde seg som arbeidssøker for arbeidsformidlingen i det landet hun eller han reiser til.